

Aase og Roar M. Fjeld
Gamle Tuddalsveg 12
3692 SAULAND

Trondheim, 21.09.2015

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2015/3544

Saksbehandler:
Hege Langeland

Vedtak i klagesak om oppføring av sankebu i Gausdalen i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde

Miljødirektoratet omgjør Verneområdestyret for Brattefjell - Vindeggen landskapsvernområde sitt vedtak 13. februar 2015. Søknad om oppføring av sankebu avslås.

Verneområdestyret i Brattefjell - Vindeggen landskapsvernområde oversendte 25. april 2015 sak om klage på tillatelse til oppføring av sankebu i Brattefjell - Vindeggen landskapsvernområde. Miljødirektoratet er klageinstans og fatter endelig vedtak i klagesaken.

Bakgrunn for saken

Aase og Roar Fjeld søkte 10. oktober 2014 om oppføring av sankebu. Verneområdestyret gav i vedtak 13. februar 2015 tillatelse til bygging av sankebu etter verneforskriften kap. IV pkt. 3.1 på inntil 37 m² BYA. Det ble også gitt tillatelse til å bygge ei lita bu til et strømaggregat. Det ble satt som vilkår for tillatelsen at bygningen og bua skal følge forvaltningsplanens retningslinjer for estetikk og materialbruk og at bua skal bygges med svært god støydemping.

Vedtaket ble påklaget av Jan Roar Teigen i brev 19. februar 2015. Teigen er eier av naboeiendommen Reisjå fjellgård (gnr. 110 bnr. 3) og er den nærmeste fastboende til gnr. 110 bnr. 2 og 5. Det vises i klagen til at dette er tredje gang det søkes om sankebu og at tidligere søknader er avslått av Hjartdal kommune, Fylkesmannen i Telemark og Klima- og miljødepartementet. Teigen viser til at bygningen ser mer ut som en fritidsbolig enn ei sankebu og at det senere vil komme en søknad om boring etter vann og nedlegging av tank for utslipp. Selv med en isolering av bua, vil det sannsynligvis bli hørbar støy fra aggregatet hver gang hytta er i bruk. Det er videre vist til at en mye brukt tursti går rett forbi planlagt plassering av bygningene, og at støy vil virke forstyrrende for turfolk. Teigen har videre vist til at han har utleiehytter ca. 10 min med bil fra området som kan benyttes. Det er videre vist til at Klima- og miljødepartementet har påpekt at det bør være minimum 3 km eller 1 times gange til veg før det anses som nødvendig med slike bygninger. Teigen mener det på dette grunnlaget ikke er et tilstrekkelig behov og viser til at det er et forbud mot oppføring av bygninger i verneområdet. Det er også vist til at det er mange som har lange avstander å gå under sauesanking i Brattefjell - Vindeggen og at en tillatelse vil kunne skape uheldig presedens. Det har i alle tider har vært trekkruiter for villrein i Gausdalen, herunder i det aktuelle

området for sankebua. Det har vært en økning av reinsdyr og spesielt bukker i området. Dette må ifølge Teigen vektlegges.

Hilde Reisjå har også påklaget vedtaket i brev 22. februar 2015. Hun har i klagen vist til tidligere avslag i saken. Hun viser til at selv om omsøkt bygning er blitt mindre enn først omsøkt, er avstanden til bolig den samme. Behovet for sankebua kan som følge at dette ikke ha endret seg. Det er videre vist til at omsøkt sankebu med bad med wc, vask og dusj, må kreve at det bores etter vann og legges ned tett tank. Bygningen minner derfor mer om en fritidsbolig en ei sankebu. Det er også pekt på at unødvendig støy som følge av aggregatet, vil gi forstyrrelser i turområdet. Det er også i denne klagen vist til at reinen har tatt opp gamle trekkruiter.

Knut Erik Reisjå har påklaget vedtaket i brev 27. februar 2015. Han mener at de samme hensynene gjør seg gjeldende i denne saken som i tidligere avslag og at forskjellen fra 50 m² til 37 m² ikke har noen betydning. Reisjå viser til reinstrekket slik det var på 80-tallet og at det fortsatt er områder i Arvedalen og oppe på Såtan under Gaustaråen hvor rein kan gå uforstyrret. Dersom villreinstammen øker, kan trekket komme i bruk igjen. I dag er det kun enkeltdyr som kommer hit. Det er videre vist til at ei sammenrast gammel seterbu på Myklestul, 500 m fra omsøkt byggested, bør kunne restaureres og brukes. Plasseringen av sankebua er nå tett på stien og vil virke som en stengsel.

Aase og Roar M. Fjeld har i brev til Verneområdestyret uttalt at de ikke ser på klagen som reelle. Det er vist til tidligere saker mellom samme personer. Jan Roar Teigen bor 3-4 km nede i dalen. Den nærmeste naboeiendommen i Gausdalen er et sameie med 4 grunneiere, hvor han eier den minste andelen på 3 - 5 %. De øvrige deleierne har ikke protestert.

Jan Roar Teigen og Knut Erik Reisjå har i brev 25. og 24. mars 2015 kommentert brevet fra Fjeld.

Verneområdestyret behandlet klagen i møte 20. april 2015 og fant å opprettholde tidligere vedtak i saken. I og med at det ikke er søkt om boring etter vann og etablering av avløpsanlegg er dette ikke nærmere kommentert av forvalter/Styret. Verneområdestyret legger til grunn at med vilkåret om at bua skal ha «svært god støydemping» vil lyden fra aggregatet være ubetydelig og akseptabel - og i hvert fall ikke høres hos nærmeste hyttenabo. For villrein er følgende lagt til grunn:

«Villreinen er eit av hovudverneføremåla i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde, og all aktivitet og alle tiltak skal vere av ein slik karakter at villreinen ikkje blir unødig forstyrra. Myklestulområdet ligg i kanten på det som er definert som villreinens leveområde i Brattefjell-Vindeggen, og det ligg i brukssona. Det gamle reinstrekket gikk aust-vest i Runnhellhovet. Sjølv om trekket ikkje er bruka i dag, kan ein aldri sjå heilt bort frå at det vil skje i framtida. Likevel; villreinstamma i Brattefjell-Vindeggen utgjorde ved teljing like før påske 480 dyr. Driftsplanens målsetning er om lag 500 vinterdyr. Trekket ved Runhellehovet var i bruk på eit tidspunkt då det var mykje meir dyr i området, og der dyra var avhengig av å bruke eit større areal for å få dekket beitebehovet. Villreinnemnda hadde saka til handsaming då den første gong var oppe. Nemnda hadde ingen merknader.»

Miljødirektoratet var i forbindelse med behandlingen av klagesaken på befaring i området 27. august 2015.

Tidligere vedtak om sankebu

Tiltakshaver har ved flere anledninger tidligere søkt om sankebu i Gausdalen. Verneområdestyret gav 13. april 2012 Aase og Roar M. Fjeld tillatelse til oppføring av sankebu på 50 m². Dette vedtaket ble påklaget og Klima- og miljødepartementet omgjorde 28. mai 2014 Verneområdestyrets vedtak etter klagebehandling. Departementet la til grunn at kravet til «nødvendighet» av sankebu ikke var oppfylt tatt i betraktning at det går bilvei helt frem til området og at avstanden til søkers gård ikke er mer enn 4 mil. Selv om overnatting vil kunne lette arbeidet, vil det være godt mulig å gjennomføre sanking uten overnatting. Departementet viste til at utmarksbeite med sau drives i store arealer i verneområdene uten bruk av sankebu og at en tillatelse i saken her vil kunne gi uheldig presedens for andre saker. Tiltaket ble vurdert som negativt for de landskapsmessige verdiene i Gausdalen.

Verneområdestyret har etter dette behandlet en søknad fra tiltakshaver om omdisponering og ombygging av et eksisterende båthus til sankebu. Verneområdestyret gav 19. mai 2014 tillatelse til ombygging av nauset. Hjartdal kommune avsto imidlertid søknaden etter plan- og bygningsloven av hensyn til friluftsinnteresser iom at området ved båthuset er mye brukt som adkomst til Myklestulvannet (med bl.a. båt og kano). Kommunen la til grunn at ei sankebu på stedet ville privatisere området mer enn et båthus.

Miljødirektoratets vurdering

Verneforskriften for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde kap. IV pkt. 1.1 har et forbud mot oppføring av nye bygninger. Etter pkt. 3.1 kan det gis tillatelse til «tiltak i samband med jord- og skogbruk, så som oppføring av nye bygningar o.l.» når det ikke strider mot verneformålet. Verneformålet er å ta vare på et vakkert og egenartet naturlandskap, biologisk mangfold og verdifulle kulturlandskap og kulturminner.

I forvaltningsplanen for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde er det gitt følgende retningslinjer:

«Det skal vera ei restriktiv forvaltning av området i høve til heilt nye bygningar. I utgangspunktet signaliserar verneforskrifta forbod mot nye bygningar utanom bygningar naudsynt i samband med jord- og skogbruk, jfr. Verneforskrifta kap. 4, punkt 1.1, 2.3 og 3.1.

For å få til ein best mogleg lik praksis for dokumentasjon av behov for oppsett av nye bygg i dei fire Brattefjell-Vindeggen kommunane gjeld desse krava:

- *Behov for nye bygningar bør dokumenterast gjennom driftsplan som vert godkjent av kommunane sin landbruksfaglege kompetanse.*

--- Oppsetting av nye bygningar på inntil 50 m² i samband med jord- og skogbruksdrifta dersom det ikkje strir mot verneformålet og tiltaket er i samsvar med plan- og bygningslova.»

Miljødirektoratet bygger på det kunnskapsgrunnlaget om naturverdier som er opplyst i saken, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Det er ikke registrert sjeldne arter eller naturtyper på stedet hvor det er søkt om oppføring av sankebu. Landskapet i Gausdalen er preget av en frodig dalbunn som går over i verneområdets største ur til toppen av Gaustadtoppen 950 høydemeter over dalbunnen. I området på østsiden av Myklestaulvatnet er det i dag en veg og to naust, en bygning på Myklestulen

og noen bygninger på området Svarttufs. Området i nærheten av vannet brukes til å samle beitedyr på høsten og det foreligger ei sankefelle på stedet. Det går også en kraftlinje innover i dalen. Aktuelt område er ikke uten tekniske inngrep fra før, men det er et relativt lite antall bygninger i området. Verneområdestyret behandler en søknad om traktorveg videre innover i området. Denne saken er ikke ferdigbehandlet. Formålet med vernet er bl.a. å unngå nye tekniske inngrep som kan føre til nedbygging av areal og en endring av landskapet. Miljødirektoratet legger til grunn at oppføring av ei sankebu vil virke negativt på landskapsbildet på stedet.

Tillatelse til oppføring av nye bygninger for jord- og skogbruk etter verneforskriften for Brattefjell-Vindeggen må være knyttet til et nødvendig behov i næringen. Dette fremgår av kongelig resolusjon fra da området ble vernet og forvaltningsplanen. Det er veg helt frem til området hvor sauene beiter og sanking skal skje. Avstanden mellom området og søkernes gård er ca. 4 mil. Direktoratet vurderer at dette er en avstand som gjør det godt mulig å gjennomføre sanking uten overnatting. Tatt i betraktning at sanking av sau normalt gjennomføres i en kort periode på høsten og sauene uansett må kjøres ned fra fjellet jevnlig, legger direktoratet til grunn at ei sankebu ikke er nødvendig for drifta. Utmarksbeite med sau drives innenfor store arealer i verneområdene uten bruk av sankebuer. Det vil kunne gi uheldig presedens for senere saker i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde dersom det gis tillatelse til sankebu i dette tilfellet. Selv om det fra søkernes side er ønskelig med ei sankebu, må det legges til grunn en objektiv vurdering av hva som er nødvendig i næringen. I verneområder må det videre aksepteres en noe strengere vurdering enn det som gjelder i områder som ikke er vernet, jf. verneforskriften og verneformålet. Sankebu tillates vanligvis bare når det er lang avstand fra veg.

Miljødirektoratet finner videre å måtte legge betydelig vekt på Klima- og miljødepartementets vedtak 28. mai 2015, hvor tidligere vedtak om sankebu ble omgjort pga. at behovet ikke ble ansett å være tilstrekkelig tungtveiende. Det foreligger ikke nye omstendigheter som tilsier en annen vurdering av saken nå.

Vedtak

Miljødirektoratet omgjør Verneområdestyret for Brattefjell - Vindeggen landskapsvernområde sitt vedtak 13. februar 2015. Søknad om oppføring av sankebu avslås.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre etter forvaltningsloven.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Berit Lein
Avdelingsdirektør

Olav Nord-Varhaug

Kopi til:

Verneområdestyret for Brattefjell-
Vindeggen landskapsvernområde
Jan Roar Teigen
Hilde Reisjå
Knut Erik Reisjå
Fylkesmannen i Telemark

c/o Fylkesmannen i Telemark, Postboks 2603	3702	SKIEN
Bondalsvegen 907	3697	TUDDAL
Gausdalsvegen 36	3697	TUDDAL
Østsida 558	3628	VEGLI
Postboks 2603	3702	SKIEN